

**БАГШИЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙГ ЭЦСИЙН
ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГТ БЭЛТГЭСЭН ТАЛААРХИ НИЙГМИЙН БОДЛОГО,
БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ БАЙНГЫН
ХОРООНООС ГАРГАСАН ТАНИЛЦУУЛГА**

2018 оны 06 дугаар
сарын 26-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

Илтгэгч: Улсын Их Хурлын гишүүн Л.Энх-Амгалан

Улсын Их Хурлын дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн Н.Учрал, Ж.Энхбаяр нараас Улсын Их Хуралд 2017 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн Багшийн хөгжлийг дэмжих тухай хуулийн төслийн анхны хэлэлцүүлгийг Улсын Их Хурал 2018 оны 06 дугаар сарын 21-ний өдрийн нэгдсэн хуралдаанаараа хэлэлцэж, эцсийн хэлэлцүүлэгт бэлтгүүлэхээр Нийгмийн бодлого, боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны байнгын хороонд шилжүүлсэн билээ.

Тус Байнгын хороо 2018 оны 06 дугаар сарын 26-ны өдрийн хуралдаанаараа дээрх хуулийн төслийн эцсийн хэлэлцүүлгийг хийлгээ.

Байнгын хорооны хуралдаанаар Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 23.2.1-д заасны дагуу нэгдсэн хуралдаанаар анхны хэлэлцүүлгийг явуулах үед төслийн зарим хэсэг, заалтыг гүйцээн боловсруулах чиглэлийг хуралдаан даргалагчаас өгсний дагуу ажлын хэсгээс боловсруулсан зарчмын зөрүүтэй саналын томьёоллоор санал хураасныг Байнгын хорооны гишүүд дэмжсэн болно.

Нэгдсэн хуралдааны анхны хэлэлцүүлгээр санал хурааж шийдвэрлэсэн зарчмын зөрүүтэй саналын томьёоллыг хуулийн төслүүдийн холбогдох зүйл, хэсэг, заалтад нэмж тусгаснаас гадна хууль зүйн техникийн талаас нь хянан үзэж, уг хэллэг, найруулгын шинжтэй засвар, өөрчлөлтийг хийсэн хуулийн төслийг зарчмын зөрүүтэй саналын томьёолол, Байнгын хорооноос гаргасан танилцуулгын хамт Та бүхэнд тараасан болно.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ,

Багшийн хөгжлийг дэмжих тухай хуулийн төсөл, зарчмын зөрүүтэй саналын томьёолол болон Байнгын хорооноос гаргасан танилцуулгыг хэлэлцэж, хуулийн төслийг баталж өгөхийг Та бүхнээс хүсье.

Анхаарал тавьсанд баярдалаа.

**НИЙГМИЙН БОДЛОГО, БОЛОВСРОД,
СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ДАРГА**

Ё.БААТАРБИЛЭГ

**БАГШИЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН
ТАЛААРХИ ЗАРЧМЫН ЗӨРҮҮТЭЙ САНАЛЫН
ТОМЬЁОЛОЛ**

**Нэг. Нийгмийн бодлого, боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны байнгын
хорооны дэмжсэн санал:**

1.Хуулийн төслийн 3.1.1 дэх заалтын “төрийн үйлчилгээний албан хаагчийг”
гэснийг “этгээдийг” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан: Байнгын хороо

2.Хуулийн төслийн 3.1.4 дэх заалтын “хөгжил,” гэсний дараа “хүмүүжил,” гэж
нэмэх.

Санал гаргасан: Байнгын хороо

3.Хуулийн төслийн 6.1 дэх хэсгийн “ёс зүй,” гэсний дараа “эрүүл мэнд, нийгмийн
баталгаа, багшийн үнэлэмжийг нэмэгдүүлэх” гэж нэмэх.

Санал гаргасан: Байнгын хороо

4.Хуулийн төслийн 21.1 дэх хэсгийн “Төрийн албаны тухай” гэсний дараа “болон
Хөдөлмөрийн тухай хуульд” гэж нэмэх.

Санал гаргасан: Байнгын хороо

5.Хуулийн төслийн 18.1 дэх хэсгийн “чиг үүргийг” гэснийг “эрх, үүрэг” гэж
өөрчилсөнтэй холбогдуулж бусад зүйл, хэсэг, заалтыг жигдлэх.

Санал гаргасан: Байнгын хороо

**Нийгмийн бодлого, боловсрол, соёл,
шинжлэх ухааны байнгын хороо**

Төсөл
Нэгдсэн хуралдааны эцсийн хэлэлцүүлэгт
2018.06.26

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2018 оны ... дугаар
сарын ... -ны өдөр

Улаанбаатар
хот

БАГШИЙН ХӨГЖЛИЙН ТУХАЙ БАГШИЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь багшийн хөгжил, оролцоог дэмжих, нийгэмд эзлэх байр суурь, нийгмийн баталгааг хангах, багшийн мэргэжлийн ёс зүй, нэр төрийн саихад багш, төрийн байгууллага, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг, хүлээж хариуцлагатай хөлбөөтөй харияцааг зөхицуулахад өршино.

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь багш бэлтгэх, багшийн хөгжил, оролцоог дэмжих, ёс зүй, нэр хунд, нийгмийн баталгааг хангахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Багшийн хөгжлийг дэмжих тухай хууль тогтоомж

2.1. Багшийн хөгжлийг дэмжих тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль¹, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль төгтөөмжийн бусад актаас тогтоомжоос бүрдэнэ.

2.2. Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томьёоны тодорхойлолт

3.1. Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томьёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1. "багш" гэж Бөлөвсрөлยн тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлд заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээж буй этгээдий;

3.1.2. "багшийн хөгжил" гэж мэдлэг болөвсрэл, мэргэжлийн ур чадвараа тааралтгүй нэмэгдүүлэх, орчин үеийн сургалтын дэвшиялтэй арга барилыг сургалтад ашиглах, суралцаагчад хүмүүжия, төлөвшия, мэдээлянийн үнэн зөвийг ялгах, задлан шинжлэх, нэгтгэн дүгнэх, бутээлчээр сэтгэх, шүүмжлэн эргэцүүлэх чадварыг олгож чадамжий;

¹ Монгол Улсын Үндсэн хууль "Төрийн мэдээлэл" эмхэтгэлийн 1992 оны 1 дугаарт нийтлэгдсэн.

~~3.1.3.“багшийн хөгжлийн төв” гэж багш ажлын байран дээр хөгжихэд шаардлагатай материал, төнөг төхөөрөмж бүхий танхимтай бөлөвсрөлүн байгууллагын дотоод зөхион байгуулалтын бүтцийг;~~

~~3.1.4.“багшийн ажил гүйцэтгэлийн үнэлгээ” гэж багшийн сурган хүмүүжүүлж буй нийт суралцар, түүний эцэг эх, асран хамгаалагчийн сэтгэл ханамж, сурлагын амжилт, чанар, зээх аргын чадвар, өөрийгөө хөгжүүлсэн байдал зэрэгтэй уялдсан багшийг үнэлэх системийг.~~

3.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томьёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1.“багш” гэж Боловсролын тухай хуулийн² 44 дүгээр зүйлд заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээж байгаа төрийн үйлчилгээний албан хаагчийг;

3.1.2.“багшийн хөгжил” гэж багшийн мэдлэг, арга зүй, үр чадвар, боловсролоо дээшлүүлэх тасралтгүй үйл явцыг;

3.1.3.“багшийн хөгжлийн төв” гэж багш ажлын байран дээрээ тасралтгүй хөгжихэд шаардлагатай хэрэглэгдэхүүн, тоног төхөөрөмж бүхий орчинг;

3.1.4.“багшийн ажлын гүйцэтгэл” гэж суралцагчийн хөгжил, төлөвшил, хандлага, ажлын байрны тодорхойлолтод тусгагдсан бусад чиг үргийн хүрээнд өөрийн болон хөндлөнгийн үнэлгээгээр илэрхийлэгдэх үр дунг;

3.1.5.“өрөнхий боловсролын сургуулийн туслах багш” гэж багшийн мэргэжлээр төгссөн, сургалтын үйл ажиллагаанд багшид туслах үүрэг бүхий этгээдийг;

3.1.6.“боловсролын салбарын мэдээллийн систем” гэж бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллага, сургалтын орчин, сургалтын үйл явц, үр дүн, салбарын хүний нөөц, суралцагчийн мэдээллийг бүртгэх, тайлан, мэдээ боловсруулах, хяналт тавих зориулалт бүхий программ хангамж, сүлжээний дэд бүтэц болон техник хангамжийн нэгдлийг /цаашид “систем” гэх/.

4 дүгээр зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

~~3.1.Энэ хууль Монгол улсын бөлөвсрөлүн салбарт ажиялаж буй дараах багш нарт үйлчилнэ. Үүнд:~~

- ~~3.1.1. Сургуулийн өмнөх бөлөвсрөлүн салбарт ажиялаж буй багш~~
- ~~3.1.2. Бага дунд бөлөвсрөлүн салбарт ажиялаж буй багш~~
- ~~3.1.3. Мэргэжлийн бөлөвсрөлүн салбарт ажиялаж буй багш~~
- ~~3.1.4. Дээд бөлөвсрөлүн салбарт ажиялаж буй багш~~

4 дүгээр зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

² Боловсролын тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2002 оны 19 дугаарт нийтлэгдсэн.

4.1.Энэ хууль нь өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр Монгол Улсад үйл ажиллагаа явуулж байгаа бүх шатны албан болон албан бус боловсролын сургалтын байгууллагад ажиллаж байгаа багшид үйлчилнэ.

**ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ
БАГШИЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ ТОГТОЛЦОО**

5 дугаар зүйл.Төрөөс багшийн хөгжлийг дэмжих чиглэл

5.1.Төрөөс багшийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааг дараахь хэлбэрээр зөхион байгууяна:

- 5.1.1.багшийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөр;**
- 5.1.2.багшийн хөгжлийг дэмжих төлөвлөгөө;**
- 5.1.3.багшийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагааны мөдүүль;**
- 5.1.4.багшийн хөгжлийн төв.**

5 дугаар зүйл.Төрөөс багшийн хөгжлийг дэмжих тогтолцоо

5.1.Багшийн хөгжлийг дэмжих тогтолцоо нь багш бэлтгэх, багшийн мэргэжлийг дээшлүүлэх, давтан бэлтгэх, ажлын байран дээр тасралтгүй хөгжих үйл явцын нэгдэл байх бөгөөд багшид үндэсний, орон нутгийн, байгууллагын, сонирхлын бүлгийн, багшийн тувшинд дэмжлэг үзүүлнэ.

5.2.Багшийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааг үндэсний тувшинд багшийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалт, арга зүйн байгууллага, орон нутгийн тувшинд аймаг, нийслэл, сум, дуургийн Засаг дарга, боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага, байгууллагын тувшинд захирал, сургалтын менежер, эрхлэгч, арга зүйч, сонирхлын бүлгийн тувшинд хамтын удирдлагын нэгдэл, багш өөрөө хэрэгжүүлнэ.

6 дугаар зүйл.Багшийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөр

6.1.Багшийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөр нь багшийн мэдлэг бөлөвөрөл, ур чадвар, хандлагаыг суралцаагүйдээ олгох шаардлагатай арга хэмжээ, үйл ажиллагааны цөгц байх бөгөөд энэ хуулийн 11.1 д заасан үйл ажиллагааны хэлбэрүүдтэй байж бөлнө.

6.1.Багшийн мэдлэг, боловсрол, хандлага, ёс зүй, мэргэжлийн ур чадварыг тасралтгүй хөгжүүлэхэд чиглэсэн багшийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөртэй байна.

6.2.Багшийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөрийг Засгийн газар батална.

7 дугаар зүйл.Багшийн хөгжлийг дэмжих төлөвлөгөө

7.1.Аймаг, нийслэлийн бөлөвөрэлийн газар нь тухайн нутаг дөвсөгөрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа орчиний бөлөвөрэлийн сургууль, цэцэрлэгийн багшийн хөгжүүлэх төлөвлөгөөг багшийн хөгжлийг дэмжих хотолбортой уялдуулсан батаяж, хөрөнжүүлнэ.

~~7.2. Бүх шатны бөлөвсрөлийн сөрийн удирдлага нь Багшийг хөржүүлэх төлөвлөгөөг багш бүрийн санаад үндэслэн тухайн нутаг дэвсгөрийн төлөвлөгөөтэй нийцүүлэн баталж, хөржүүлнэ~~

~~7.3. Торийн өмчийн бүх шатны бөлөвсрөлийн байгууллагын багш нарын зөвлөл нь багшийн хөгжлийн төлөвлөгөөндөс үндэслэн шаардлагатай материал, сургалтын хөргөгдэхүүний жагсаалт, бөлөвсрөлийн ахисан түвшиний сургалтад хамруулах багшийн нэр, шаардлагатай сургалтуудын захиалыг бөлтгөн багшийн мөргөжийг дүүшлүүлэх, сургалт арга зүйн байгууллагад хүргүүлнэ.~~

8 дугаар зүйл.Багшийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагааны мэдүүль

~~8.1.Багшийг хөржүүлэх сургалт, бусад үйл ажиллагааг багшийн мөргөжийг дээшлүүлэх сургалт арга зүйн байгууллагыг явууяна.~~

~~8.2.Бүх шатны бөлөвсрөлийн байгууллага нь багшийн хөгжлийн төвөөрөө дамжуулан 8.1 д заасан байгууллагаас захиалгаар багшийг ажлын байран дээр хөржүүлэхтэй хөлбөөтэй сургалт, бусад дэмжсөгийг авч бялане.~~

~~8.3.Багшийг ажлын байран дээр хөржүүлэхтэй хөлбөгдсөн зардлыг тухайн бөлөвсрөлийн байгууллагын төөвөөс санхүүжүүлнэ.~~

9 дүгээр 7 дугаар зүйл.Багшийн хөгжлийн төв

9.1 7.1.Бүх шатны боловсролын байгууллага нь багшийн хөгжлийн төвтэй байна.

~~9.2.Багшийн хөгжлийн төв нь багш ажлын байран дээр мэдлэг бөлөвсрөлөө дээшлүүлэх, ур чадвараас хөржүүлэх, мөргөжих, давтан сурах, багш сөрийн мэдлэг бөлөвсрөлөө тогтмаа дээшлүүлэх, хөрхих таатай өрчин байна.~~

~~9.3.Бүх шатны бөлөвсрөлийн байгууллагын удирдлага нь багшийн хөгжлийн төвөөр дамжуулан багшид мөргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх, хөржүүлэх үйл ажиллагааг явууяж бялане.~~

9.4. 7.2.Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалт-арга зүйн байгууллага нь бүх шатны боловсролын байгууллагын багшийн хөгжлийн төвд мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгнө.

~~9.5.Багшийн хөгжлийн төвийн хэвийн үйл ажиллагаанд шаардагдах хөрөнгийг тухайн бөлөвсрөлийн байгууллагын төсөвт жил бүр тусгана.~~

9.5 7.3.Багшийн хөгжлийн төвийн үйл ажиллагаанд ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэг, мэргэжлийн боловсрол сургалтын байгууллагын нийт хувьсах зардлын хоёр хувь хүртэл хэмжээний зардлыг зарцуулна.

9.6 7.4.Дээд боловсролын сургалтын байгууллага нь багшийн хөгжлийн төвийн үйл ажиллагаанд зарцуулах зардлын хэмжээг тухайн сургуулийн Удирдах зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, батлуулна.

9.7 7.5.Багшийн хөгжлийн төвд тавигдах шаардлага, ажиллах үлгэрчилсэн журмыг боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага батална.

10 8 дугаар зүйл.Багшийг бэлтгэх

10.1 8.1.Орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллага нь тухайн нутаг дэвсгэрийн багшийн эрэлт ~~хөрөгцээ, багшийг хөгжүүлэх төлөвлөгөөнд хэрэгцээнд тулгуурлан захиалгаар багш бэлтгүүлэх гэрээг сургууль болон суралцагчтай байгуулж тэтгэлэг олгож болно.~~

10.2 8.2.Засгийн газар хоорондын гэрээтэй орнуудад тэтгэлгээр сургах хөтөлбөрүүдийн тэргүүлэх чиглэлд багшийн мэргэжлийг ~~хамруулах зарчим баримтаяна хамруулна.~~

10.3 8.3.Багш мэргэжлээр дээд боловсрол олгох их, дээд сургуулийн сургалтын хөтөлбөрт 6 сарын хугацаатай дадлагажигч багшаар ажиллах агуулгыг багтаана. Дадлагажигч хөдөө орон нутагт ажиллавал тэтгэлэг олгож болох бөгөөд холбогдох журмыг Засгийн газар батална.

10.4 8.4.Ерөнхий боловсролын сургуулийн 44-өөс дээш хүүхэдтэй нэг, хоёрдугаар анги нь туслах багштай байж болно.

10.5 8.5.Багш мэргэжлээр дээд боловсрол эзэмшсэн төгсөгч нь багшлах эрхтэй байна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ БАГШИЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ

11 дүгээр зүйл.Төрөөс багшийн хөгжилд ~~үзүүлэх дэмжлэг~~

11.1. Багшийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиялаааны хэлбэрүүд:

11.1.1. бөлөвсрөлын ахисан түвшний сургалтад хамруулах;

11.1.2. багшийг судалгаа, эрдэм-шинжилгээний төсөлд ажиялуулах;

11.1.3. гадаад, дотоодын ижил төрийн сургуульд туршлага судлуулах;

11.1.4. багшийн мэдлэг бөлөвөрөл, ур чадварыг нэмэгдүүлэхэд шаардлагатай материал, хэрэгслээр хангах;

11.1.5. багшийн хөгжлийг дэмжих бөгинө хугацааны сургалтад хамруулах.

11.2. Төрөөс багшийн мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлэх, бөлөвсрөлын бөдлөг, чиглэлийг таниулах, задлан шинжилж, нэгтгэн дүгнэх, бүтээлчээр сэтгэх, шүүмжлэлт эргэцүүлэх чадварыг нэмэгдүүлэх сургалтыг дараахь байдлаар зөхнөн байгуулна:

11.2.1. үндсэн сургалт;

11.2.2. төрөлжсөн сургалт;

11.2.3. ажлын байран дээрх сургалт;

11.2.4. цахим сургалт;

11.2.5. бусад.

12 дугаар зүйл. Багшийн хувь хүний хөгжлийг дэмжих

~~12.1. Бүх шатны бөлөвсрөлын байгууллага нь ахмад ўс, дунд ўс, залуу ўс хөөрөнд туршлага солицэх, зөвлөн туслах, арга зүйн зөвлөгөө өгөх арга хэмжээг зөхиөн байгуулж байна.~~

~~12.2. Бүх шатны бөлөвсрөлын байгууллагын удирдлага нь багшийн сэтгэл зүй, эрүүл мэндийг дэмжих үйл ажиллагааг зөхиөн байгуулж бөлнө.~~

~~12.3. Ижил төрлийн бөлөвсрөлын байгууллагууд нь харияцан туршлага солицэх зорилгоор З сар хүртэлж хугацаагаар багш солицэе хэрэгжүүлж бөлнө.~~

13 дугаар зүйл. Багшийн оролцоо

~~13.1. Бүх шатны бөлөвсрөлын байгууллага нь багшийг мэдлэг бөлөвсрөя, ур чадвараа сайжруулах, өөрийгөө хөгжүүлэх талаар санаал, хүсэлт гаргах бөлөмжийг бүрдүүлнэ.~~

~~13.2. Багш нь бөлөвсрөлөө дээшлүүлэх ур чадвараа сайжруулах талаар санаал, хүсэлтээ сургуулийн захиргаа бөлөн дээд шатны байгууллагад уламжилж бөлнө.~~

~~13.3. Багш нь аймаг, нийслэлийн бөлөвсрөлын газарт багшийн хөгжилтэй хөлбөөтөй гомдлыг шууд гаргаж бөлнө.~~

~~13.4. Бүх шатны бөлөвсрөлын байгууллагын багш нарын зөвлөл нь тухайн жилид багшийн хөгжилтэй хөлбөөтөйгөөр зөхиөн байгуулах, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг гаргаж, батална.~~

11.9 дүгээр зүйл. Багшийн нийгмийн баталгаа, хөгжил, оролцоог дэмжих, хангах

11.1 9.1. Багш нь Төрийн албаны тухай хуулийн³ 27.1-д заасан төрийн албан хаагчийн баталгаа, Боловсролын тухай хуулийн 43.1-д заасан нийгмийн баталгаагаар хангагдана.

11.2 9.2. Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэг, мэргэжлийн сургалт, боловсролын байгууллагын багшийн мэргэжлийн зэргийг суралцагчдын сурлагын амжилт, чанар, суралцагч, эсвэл түүний асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийн сэтгэл ханамж, заах аргын чадвар, өөрийгөө хөгжүүлсэн байдлыг харгалзан хугацаанаас өмнө нэмэгдүүлж болох бөгөөд холбогдох журмыг боловсролын болон нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална.

11.3 9.3. Багш мэргэжлээр төгсөгчийн мэдээллийг төгсгөсөн сургууль нь боловсролын салбарын мэдээллийн системд илгээнэ.

11.4 9.4. Багшийг хөгжүүлэх үйл ажиллагаа нь багш мэргэжил ззэмшсэн хугацаанаас тооцогдох бөгөөд Боловсролын тухай хуулийн 40-дүгээр зүйлийн

³ Төрийн албаны тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2002 оны 28 дугаарт нийтлэгдсэн.

40.8 дахь хэсэгт заасан багшийн мэргэжлийг дээшлүүлэх сургалтад хамрагдах ундэслэл болно.

11.5 9.5.Энэ хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.4 дэх хэсэгт 9.4-д заасан хугацаанд багш сургалтад хамрагдаагүй тохиолдолд зардлыг өөрөө хариуцна.

12 10 дугаар зүйл.Багшийн оролцоо

12.1 10.1.Багш нь хувь хүний санаачилга, бүтээлч үйл ажиллагаанд сууриссан бие дааж хөгжих богино, дунд, урт хугацааны төлөвлөгөөтэй байна.

12.2 10.2.Бух шатны боловсролын сургалтын байгууллагын багш мэдлэг боловсрол, ур чадвараа сайжруулах, өөрийгөө хөгжүүлэх талаар холбогдох мэргэжлийн байгууллагад санал, хүсэлт, гомдол гаргаж болно.

12.3 10.3.Бух шатны боловсролын сургалтын байгууллагын багш зорилго, санаачилгаар нэгдэн сонирхлын бүлэг байгуулж, хамтран ажиллаж болно.

12.4 10.4.Бух шатны боловсролын сургалтын байгууллага, орон нутгийн боловсролын байгууллагын тухайн жилийн төлөвлөгөөтэй багш нь хувийн болон сонирхлын бүлгийн хөгжлийн төлөвлөгөөг уялдуулна.

13 дугаар 11 дүгээр зүйл.Багшийн ажлын үр дүн

13.1 11.1.Багшийн тухайн хичээлийн жилд ажилласан үр дүнгийн мэдээллийг боловсролын салбарын мэдээллийн системд боловсролын сургалтын байгууллага илгээнэ.

13.2 11.2.Багш хувийн хөгжлийн төлөвлөгөөндөө тусгасан ажлын гүйцэтгэлийг боловсролын салбарын мэдээллийн системд өөрөө илгээнэ.

13.3 11.3.Багшид ажлын гүйцэтгэлд сууриссан урамшууллыг олгох бөгөөд холбогдох журмыг Засгийн газар батална.

**ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ
ЁС ЗҮЙ, ХАРИУЦЛАГА, НЭР ХҮНД**

14 дүгээр 12 дугаар зүйл.Ёс зүйн хороо

14.1 12.1.Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь дэргэдээ их, дээд сургуулийн багшийн ёс зүйн хороотой байна.

14.2 12.2.Хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь дэргэдээ мэргэжлийн боловсрол, сургалтын төвийн багшийн ёс зүйн хороотой байна.

14.2 12.3.Аймаг, нийслэлийн боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь дэргэдээ ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн багшийн ёс зүйн хороотой байна.

14.3 12.4.Бух шатны боловсролын байгууллага нь тухайн байгууллагын багш нарын төлөөлөл бүхий орон тооны бус ёс зүйн зөвлөлтэй байна.

15 13 дугаар зүйл. ёс зүйн дүрэм

15.1 13.1. Багшийн ёс зүйн хорооны дүрмийг боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно.

15.2 13.2. Бүх шатны боловсролын байгууллагын ёс зүйн дүрэмд доорх асуудлуудыг заавал тусгасан байна.

15.2.1 13.2.1. багшийн эрхэмлэх зүйлс;

15.2.2 13.2.2. багшийн ёс зүйн хэм хэмжээ;

15.2.3 13.2.3. ёс зүйн хариуцлага.

16-дугаар 14 дүгээр зүйл. Багшийн ёс зүйн хариуцлага

16.1 14.1. Суралцагч, түүний эцэг, эх, асран хамгаалагчийн зүгээс гаргасан гомдлыг тухайн байгууллагын ёс зүйн зөвлөл хүлээн авч шийдвэрлэнэ.

16.2 14.2. Тухайн байгууллагын ёс зүйн зөвлөл нь ёс зүйн зөрчил гаргасан багшийн цалинг тодорхой хугацаагаар бууруулах, багшийн ажлын үр дүнгээс хамаарсан урамшууллыг хасах, сануулах зэрэг арга хэмжээ авах эрхтэй байна.

16.3 14.3. Ёс зүйн зөвлөл нь ёс зүйн ноцтой зөрчил гаргасан багшийн асуудлыг холбогдох дээд шатны ёс зүйн хороонд хүргүүлнэ.

16.4 14.4. Ёс зүйн хороо нь ноцтой зөрчил гаргасан, эсвэл ёс зүйн зөрчил удаа дараа гаргасан багшийн багшлах эрхийг хасаж, ажлын байрнаас чөлөөлж болно.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ БАГШИЙН ХӨГЖЛИЙН БАТАЛГАА

17 дугаар-зүйл. Багшийн хөгжлийн баталгаа

17.1. Багш нь Төрийн албаны тухай хуулийн 27.1 д заасан төрийн албан хаагчийн баталгаа, Бөлөвөрөлтын тухай хуулийн 43.1 д заасан нийгмийн баталгаанаас ғадна багшийн хөгжилтэй хөябөөтөйгөөр дараах баталгаагаар хангагдана:

17.1.1. багшийн хүүхдийг сургуулийн өмнөх бөлөвөрөлтын байгууллага нь хамран суралцах төйргийн дагуу тэргүүн ээлжинд авна.

17.1.2. ерөнхий бөлөвөрөлтын сургууль, цэнэрэлэгийн багшийн мэргэжлийн зэргийг суралцаачдын сурлаагын амжилт, чанар, суралцаач эсвэл түүний асран хамгаалаагч, харгалзан дэмжигчийн сэтгэл ханамж, заах аргын чадвар, өөрийгөө хөжүүлсэн байдлыг харгалзан хугацаанаас өмнө нэмэгдүүлж бөяно.

17.1.3. багшийн ажлын гүйцэтгэлд сууринласан урамшууллыг багшид олгож бөяно.

17.1.4. багшийг жиляд нэг удаа өрүүл мэндийн үзлэг, шинжилгээнд үнэ төлбөрүүж хамруулна.

47.2.Багшийн хөгжлийн баталгаанд шаардагдах хөрөнгийг улсын төсвөөс санжүүжүүлнэ.

**ЗУРГАДУГААР ТАВДУГААР БҮЛЭГ
ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ**

48 15 дугаар зүйл.Засгийн газрын чиг үүрэг

48.1 15.1.Засгийн газар дараахь чиг үүрэгийг эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

18.1.1 15.1.1.багшийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөрийг 5 жил тутам батлах;

18.1.2 15.1.2.багшийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагаа, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн улсын бөяөн-өрөн нутгийн төсөвт тусгаж, өргөн мэдүүлэх хэрэгжүүлэх;

18.1.3 15.1.3.хууль тогтоомжид заасан бусад.

19 дүгээр 16 дугаар зүйл.Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын эрх, үүрэг

19.1 16.1.Боловсролын асуудал жариуцсан эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь багшийн хөгжил, оролцоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр дараахь чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

19.1.1 16.1.1.багшийг хөгжүүлэх хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах;

19.1.2.баянвереяны асуудалаа жариуцсан төв байгууллага нь жил бүр бүх шатны баянвереяны байгууллагын багш, ажилчдын оролт хэрэгчээний судалгаанд үндэслэн онохуулийн 10.3 д заасан төтгөлгийг оягож;

19.1.3 16.1.2.багшийг түрээсийн орон сууц, ипотекийн зээлд хөнгөлөлттэй нехцэлтэйгээр хамруулах хөтөлбөрийг барилга, хот байгуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлнэ.

19.1.5 16.1.3.боловсролын салбарын мэдээлийн цахим санг бүрдүүлэх;

19.1.4 16.1.4.хуульд заасан бусад.

20 17 дугаар зүйл.Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалт-арга зүйн байгууллага төв байгууллагын эрх, үүрэг

20.1 17.1.Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалт-арга зүйн байгууллага дараахь эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

20.1 17.1.1.багшийг давтан сургах, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын хөтөлбөрийг жил бүр боловсруулж, боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлж, батлуулах;

~~20.2 17.1.2. Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалт-арга зүйн байгууллага нь бүх шатны боловсролын байгууллагын багшийн хөгжлийн төвд мэдээлэл, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх;~~

~~20.3. Багшийг хөгжүүлэх талаар цахим мэдээляйн санг бурдүүлж багшийн хөгжлийн төвүүдийг хангах~~

~~20.4 17.1.3. багшийн хөгжлийн асуудлаар тогтмол судалгаа явуулах.~~

~~20.5. Багшийн хөгжлийн тогтолцоог төгсөөж; төхөөрөмжийг тогтолцох;~~

~~20.6. Энэ хуулийн 11.2 д заасан сургалтыг орён даяар зөхион байгуулах;~~

~~20.7 17.2. Багш мэргэжлээр их, дээд сургууль төгсөөгүй дээд боловсролтой төгсөгчдөд багшлах эрх олгох, сунгах шалгалтыг зохион байгуулна.~~

ДОЛДУГААР ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ ХУУЛИЙН БИЕЛЭЛТЭД ХЯНАЛТ ТАВИХ

~~21 дүгээр зүйл. Багшийн хөгжлийн тухай хууль тогтоомжийн биелэлтэд хяналт тавих~~

~~21.1. Засгийн газар, бүх шатны Засаг дарга, хууль тогтоомжоор эрх олгосон бусад байгууллага, албан тушаалтан эрх хэмжээнийхээ хүрээнд багшийн хөгжлийн баталгааны тухай хууль тогтоомжийн биелэлтэд хяналт тавина.~~

~~21.2. Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хөргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээнэ.~~

21 дүгээр 18 дугаар зүйл. Хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

~~**21.1 18.1. Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтанд Эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.**~~

~~21.3 18.2. Энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.~~

НАЙМДУГААР ЗҮЙЛ ДОЛДУГААР БҮЛЭГ БУСАД ЗҮЙЛ

~~**22 дугаар 19 дүгээр зүйл. Хууль хүчин төгөлдөр болох**~~

~~22.1. Энэ хуулийг 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.~~

~~**22.1 19.1. Энэ хуулийг 2019 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.**~~

ГАРЫН ҮСЭГ Гарын үсэг